

Dokument numer 3

Miejscowość, data

Szef Służby Celnej

Pan Sławomir Marek Brodziński

al. Ujazdowska 1/3, 00-583 Warszawa

Skarżący: *imię i nazwisko, adres;*

Skarga na działanie urzędników celnych Izby Celnej w Olsztynie

Na podstawie art. 63 Konstytucji oraz art. 227 Kodeksu postępowania administracyjnego wnoszę skargę na działanie Dyrektora Izby Celnej w Olsztynie oraz podległych mu urzędników celnych.

Uzasadnienie

Na początku maja 2013 r. Izba Celna w Olsztynie, wzmożyła kontrole podróżnych w zakresie dotyczącym przewozu paliwa z Federacji Rosyjskiej. Organ ustalił, że szczególnej kontroli zostaną poddane osoby, które przekroczą granicę, więcej niż 10 razy w miesiącu. W dniu 25 czerwca 2013 r. na stronie internetowej Izby Celnej w Olsztynie został opublikowany komunikat dotyczący przewozu paliwa z Federacji Rosyjskiej. Organ pisze, że od dnia 26 czerwca 2013 r. „ukierunkował swoje działania” wobec podróżnych przewożących paliwo przez granicę w pojazdach osobowych częściej niż 10 razy w miesiącu.

W praktyce, podróżny, który w ciągu ostatnich 30 dni wjeżdżał do Polski ponad 10 razy będzie zobowiązany udowodnić, że jego wyjazd nie miał charakteru handlowego. Jeżeli okoliczność taka nie zostanie udowodniona, funkcjonariusze celni nałożą na taką osobę stosowną opłatę.

Izba Celna w Olsztynie dokonał całkowicie błędnej i nierzetelnej wykładni prawnej obowiązujących przepisów. Organ całkowicie zbagatelizował prawa mieszkańców strefy przygranicznej, wypływające bezpośrednio z umowy międzynarodowej zawartej z Federacją Rosyjską z dnia 14 grudnia 2011 r. oraz z przepisów prawa wspólnotowego.

Na podstawie umowy międzynarodowej zawartej z Federacją Rosyjską, mieszkańcy strefy

przygranicznej mogą uzyskać zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego. Jak zostało zdefiniowane w art. 2 pkt d) Umowy, zezwolenie jest to „dokument wydawany mieszkańcom strefy przygranicznej Państwa jednej Strony, **uprawniający ich do wielokrotnego wyjazdu, wyjazdu i pobytu w strefie przygranicznej Państwa drugiej Strony**, na warunkach ustalonych w niniejszej Umowie”. W umowie międzynarodowej nie zostały określone żadne obostrzenia dotyczące liczby przejazdów przez granicę. Wręcz przeciwnie posiadanie zezwolenia uprawnia do wielokrotnego wyjazdu i wjazdu w strefie przygranicznej. Tak sformułowany przepis pozostaje w zgodzie z istniejącym prawem Unii Europejskiej.

W wydanym ostatnio przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku z dnia 21 marca 2013 r. (sygn. akt C-254/11), została przeprowadzona kompleksowa wykładnia art. 2 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1931/2006. Jak stwierdził Trybunał Sprawiedliwości, „**posiadacz zezwolenia na przekraczanie granicy w ramach małego ruchu granicznego wydanego w ramach szczególnego systemu małego ruchu granicznego wprowadzonego w życie tym rozporządzeniem powinien móc – w granicach przepisanych w tym rozporządzeniu i w umowie dwustronnej zawartej w celu jego wykonania między państwami, którego jest obywatelem a sąsiadującego państwem członkowskim swobodnie przemieszczać się w strefie przygranicznej.**

Organ jest zobowiązany działać na podstawie i w granicach nie tylko porządku krajowego, ale również prawa międzynarodowego oraz prawa wspólnotowego – które posiadają ustawowy prymat nad prawem krajowym. Na tej podstawie **każdy mieszkaniec strefy przygranicznej, który posiada zezwolenie, może w sposób nieograniczony i dowolny przekraczać granicę** (z uwzględnieniem treści art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1931/2006). Wypływa to zarówno *expressis verbis* z treści przywołanych przepisów, jak i celu norm, które zostały ustalone po to, aby mieszkańcy strefy przygranicznej bez ograniczeń mogli przekraczać granicę.

Europejski Trybunał Sprawiedliwości w przywołanym już wyroku sygn. akt C-254/11 jednoznacznie ocenił, że **organy celne muszą prezentować każdorazowo indywidualne podejście, analizując w każdym indywidualnym przypadku czy mają do czynienia z towarami o przeznaczeniu handlowym czy też nie, biorąc pod uwagę styl życia i zwyczaje każdego z podróżnych, zaś rodzaj i ilość przewożonych towarów są tylko jedną ze wskazówek jakie organy celne winny wziąć pod uwagę.**

Działania urzędników i funkcjonariuszy Izby Celnej w Olsztynie oraz stoją w opozycji do wyrażonej w Konstytucji RP zasady demokratycznego państwa prawa. Jest oczywiste, że zasada indywidualnego rozpatrywania każdego naruszenia okazjonalności podczas przekraczania granicy,

uniemożliwia wprowadzanie przez organ jakichkolwiek limitów i przedsięwzięcia założeń apriorycznych, co do intencji osoby przekraczającej granicę. To na organie ciąży obowiązek udowodnienia, że przejazd ten ma charakter handlowy. Urzędnicy celni podczas kontroli nie mogą czynić podróżującemu zarzutów, tylko dlatego, że dokonuje on częstego przekraczania granicy. Podejrzenia organu celnego dotyczące charakteru handlowego muszą być podparte przesłankami dotyczącymi indywidualnej osoby, a nie tylko tym, że podróżujący regularnie przekracza granicę. Bez dostatecznego udowodnienia podróżującym handlowego charakteru przejazdu organ, nie może nałożyć na podróżującego dodatkowych opłat.

Nie podobna przyjąć, że istnieje postawa prawna, która umożliwiłaby organowi stosowania omówionych represji wobec podróżnych, którzy przekraczają granicę Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej. Wobec osób zamieszkałych w strefie przygranicznej i posiadających zezwolenie na swobodny ruch przez granicę, stosowanie obostrzeń jest sprzeczne z przysługującymi im przywilejami, wypływającymi z umowy międzynarodowej z dnia 14 grudnia 2011 r. oraz rozporządzenia (WE) nr 1931/2006. Dodatkowe artykuł 41 rozporządzenia Rady (WE) nr 1186/2009, nakłada na organ celny obowiązek interpretowania każdego przypadku naruszenia okazjonalności indywidualnie. **Nie jest możliwe, aby organ celny dokonywał z góry w sposób arytmetyczny na podstawie przesłanki ilościowej, zakreślenia grupy osób, które przekraczają granicę w celu innymi niż okazjonalny.**

Organ celny wprowadzając szczególne kontrole dla osób, które powyżej 10 razy w miesiącu przekraczają granicę, w istocie dokonał ograniczenia swobody przepływu osób. Tzw. „nowa interpretacja przepisów” jest ukrytą metodą wprowadzania domniemania dowodu handlowego przeznaczenia przewożonych towarów, która pozostaje całkowicie sprzeczna z przepisami prawa krajowego oraz unijnego. Należy więc ocenić, że Dyrektor Izby Celnej w Olsztynie oraz podlegli mu urzędnicy wykonują swoje zadania w sposób nienależyty, naruszający praworządność oraz naruszający interes skarżącego.

Przepis art. 227 k.p.a. zawiera przykładowe wyliczenie okoliczności, które mogą być przedmiotem skargi. Uregulowanie to należy rozpatrywać w kontekście art. 221 § 1 i 2 k.p.a., który określa krąg ich adresatów. Przedmiotem skargi może być zatem każda negatywna ocena działalności podmiotu powołanego do wykonywania zadań państwa lub innego podmiotu, np. organizacji społecznej, któremu zlecono zadania z zakresu administracji publicznej, oraz ich pracowników i funkcjonariuszy (zob. postanowienie NSA z dnia 4 kwietnia 2012 r. (sygn. akt I OSK 717/12).

Uprzejmie proszę o jak najszybsze rozpatrzenie sprawy. W wyniku niezgodnych z prawem działań Izby Celnej w Olsztynie, codziennie naruszane są podstawowe prawa obywatelskie niemałej liczby mieszkańców strefy przygranicznej.